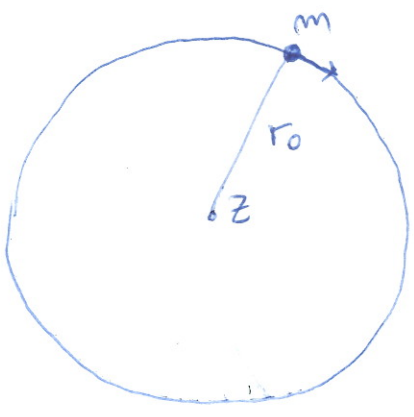

SATELIT OKROG ZEMLJE - 1. kolovzija 2015

Okrog Zemlje na oddaljenosti $r_0 = 42000 \text{ km}$ kroži satelit. V nekem trenutku vanj trči lahki meteorit, tako da satelit izgubi 2% km. energije, smer gibanja se mu ob trku ne spremeni. Zapiši in skiciraj za pred in po trku $V_{\text{ef}}(r)$ in ga primerjaj s celotno energijo. Po kakšni orbiti se bo satelit gibal po trku? Kolikšna je najmanjša razdalja med središčem Zemlje in satelitom v tej orbiti?

Sistem pred trkom ob $t = 0$:

$t < 0$: Kroženje v potencialu $V = -\frac{K}{r}$ pri radiju r_0 . Poiščimo T_0 : Začetno kinetično. Pri kroženju je $F_z \cdot v_r = \dot{r} = 0$ in $v_\varphi = \dot{\varphi} r \neq 0$ (obodno hitrost v_φ dobimo iz centripetalnega pospeška:

$$\vec{a}_c = \frac{1}{m} (-\nabla V) = -r \frac{1}{m} \frac{\partial V}{\partial r} \hat{e}_r = -\frac{K}{m} \frac{1}{r^2} \hat{e}_r$$

$$|a_c|_{t=0} = \frac{K}{r_0^2 m} = \dot{\varphi}^2 r_0$$

ker kroženje

$$\Rightarrow \dot{\varphi}^2 = \frac{K}{m r_0^3} \equiv \dot{\varphi}_0^2$$

$$P_{\varphi_0}^2 = (m \dot{\varphi}_0 r^2)^2 = K m r_0$$

Po tej delamo

Druga pot do $\dot{\varphi}_0$: iz efektivnega potenciala: vemo, da je v mimična selek. efektivnega potenciala, ker kroži.

$$V_{\text{ef}}(r) = V(r) + \frac{P_{\varphi_0}^2}{2mr^2} = -\frac{K}{r} + \frac{P_{\varphi_0}^2}{2mr^2}$$

$$\left. \frac{\partial V_{\text{ef}}}{\partial r} \right|_{r=r_0} = 0 = +\frac{K}{r_0^2} - 2 \frac{P_{\varphi_0}^2}{2mr_0^3} \Rightarrow P_{\varphi_0}^2 = m K r_0$$

$t < 0$:

$$r = r_0$$

$$p_{\varphi 0}^2 = kmr_0$$

$$T_0 = \frac{p_{\varphi 0}^2}{2mr_0} = \frac{k}{2r_0} ; H_0 = T_0 + V_0 = \frac{k}{2r_0}$$

Ob $t = 0$:

Trk, satelit izgubi 2% π kinetične energije, torej:

$$T(t=0) = T_0 \gamma ; \gamma = 0,98.$$

$$r = r_0$$

$$p_{\varphi 1}^2 = 2mr_0^2 T(t=0) = 2mr_0^2 T_0 \gamma = p_{\varphi 0}^2 \gamma$$

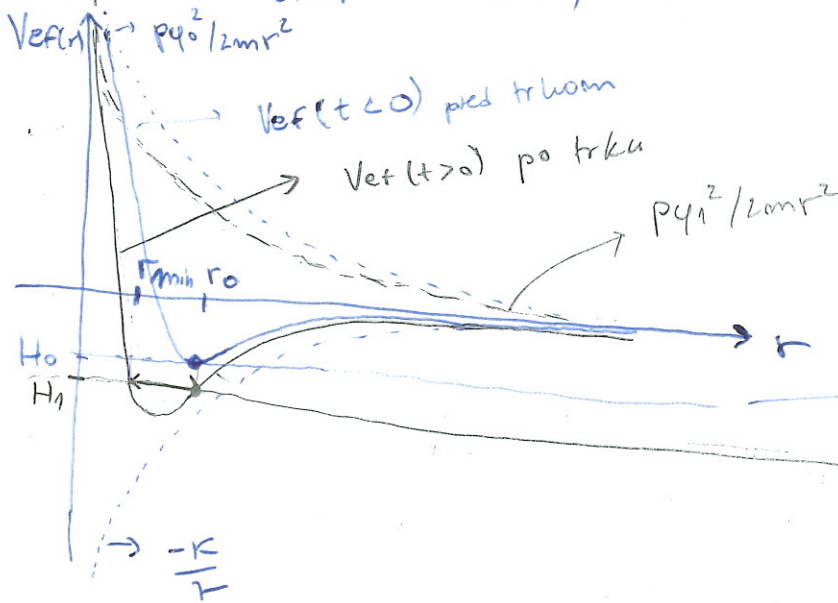
Nova konstanta gibanja - zmanjšanje vrtilne količine

$$H_1 = -\frac{k}{r_0} + \frac{p_{\varphi 1}^2}{2mr_0^2} \gamma$$

Efektivni potencial:

$$H = T + V = \frac{1}{2} m \dot{r}^2 + \frac{1}{2} \frac{p_{\varphi}^2}{m r^2} + V(r) = \frac{1}{2} m \dot{r}^2 + V_{\text{ef}}(r)$$

$$V_{\text{ef}}(r) = \frac{p_{\varphi}^2}{2mr^2} + V(r)$$

energija pred trkom, tu je, saj imamo kroženje.

energija po trku, tu je, saj je satelit pri $r=r_0$ in ima $\dot{r}=0$ gibal se bo po elipsi.

Energija:

$$t < 0: H_0 = -\frac{k}{r_0} + \frac{p_{\varphi 0}^2}{2mr_0^2}$$

$$t > 0: H_1 = -\frac{k}{r} + \frac{p_{\varphi 1}^2}{2mr^2} + \frac{1}{2} m \dot{r}^2 =$$

$$H_1 = -\frac{k}{r_0} + \frac{p_{\varphi 0}^2 \gamma}{2mr_0^2}$$

↓ Poedilščaj

Najmanjša razdalja, ki jo bo imel satelit do Zemlje, $r = r_{\min}$, tam bo $\dot{r} = 0$. Izraz za r_{\min} dobimo iz energije:

$$H_1 = \frac{1}{2} v^2 - \frac{K}{r_*} + \frac{p v^2}{2 m r_*^2} = -\frac{K}{r_*} + \frac{\gamma K m r_0}{2 m r_*^2} = \frac{K}{r_0} \left(-\frac{r_0}{r_*} + \frac{r_0^2}{r_*^2} \frac{\gamma}{2} \right)$$

r_* - radij tjer $\dot{r} = 0$, torej tam max ali min razdalja.

$x = \frac{r_*}{r_0}$ uvedemo za lažje računanje

$$H_1 = \frac{K}{r_0} \left(-\frac{1}{x} + \frac{1}{x^2} \frac{\gamma}{2} \right) \quad | \cdot x^2 / \frac{K}{r_0} H_1$$

Izrazimo x :

$$x^2 = -\frac{K}{r_0 H_1} x + \frac{K}{r_0 H_1} \frac{\gamma}{2}$$

$$\frac{K}{r_0 H_1} = \frac{K}{r_0 \left(-\frac{K}{r_0} + \gamma \frac{K m r_0}{2 m r_0^2} \right)} = \frac{1}{(-1 + \gamma/2)}$$

$$x^2 + \frac{1}{(-1 + \gamma/2)} x - \frac{\gamma/2}{(-1 + \gamma/2)} = 0$$

kvadratna enačba

Rešitvi sta:

$$x_{1,2} = \frac{-\frac{1}{-1 + \gamma/2} \pm \sqrt{\left(\frac{1}{-1 + \gamma/2}\right)^2 + 4 \frac{\gamma/2}{(-1 + \gamma/2)}}}{2}$$

$$= \frac{1}{2(-1 + \gamma/2)} \left(-1 \pm \sqrt{1 + 2\gamma \frac{(-1 + \gamma/2)}{(-1 + \gamma/2)^2}} \right)$$

$$x_{\min} = \frac{r_{\min}}{r_0} = \frac{1}{2(1 - \gamma/2)} \left(1 \pm \sqrt{1 - 2\gamma + \gamma^2} \right) = \frac{1}{2(1 - \gamma/2)} (1 \pm (1 - \gamma))$$

$$x_{\min} = \frac{r_{\min}}{r_0} = \frac{1 - 1 + \gamma}{2(1 - \gamma/2)} = \frac{\gamma/2}{1 - \gamma/2}$$

$$x_{\max} = \frac{r_{\max}}{r_0} = \frac{1 + 1 - \gamma}{2(1 - \gamma/2)} = \frac{2(1 - \gamma/2)}{2(1 - \gamma/2)} = 1$$

Največja oddaljenost pri četnem r .